Eduskunnan lakivaliokunnalle

Olympiakomitean lausunto lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ja seksuaalisen riiston sekä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin torjumisesta

Asia: **U 14/2024 vp** Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta direktiiviksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ja seksuaalisen riiston sekä lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan materiaalin torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/JHA korvaamisesta
*täydentävä jatkokirjelmä UJ */2024 vp*

Suomen Olympiakomitea lausuu otsikkoasiassa:

Olympiakomitea keskittyy lausunnossaan direktiiviehdotuksen siihen osuuteen, jossa otetaan kantaa vapaaehtoisten rikostaustan selvittämiseen liittyviin näkökulmiin.

Voimassa olevan direktiivin 2011/93/EU 12 artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot säätämään oikeudesta pyytää rikosrekisteritiedot henkilöistä, joita rekrytoidaan työhön tai vapaaehtoistoimintaan lasten kanssa. Muutosehdotuksen perusteella tällaisiin tehtäviin työntekijöitä ja vapaaehtoisia rekrytoivilla työnantajilla ja vapaaehtoistehtävien järjestäjillä olisi aiemman oikeuden sijaan ***velvollisuus*** pyytää rikosrekisteriote.

Velvollisuutta on viimeisimmässä neuvotteluehdotuksessa rajattu niin, että se koskisi ainakin kaikkein keskeisimpiä toimialoja, joita olisivat lastensuojelu, opetus- ja kasvatus, lastenhoito ja terveydenhuolto. **Velvollisuuden laajentaminen muiden alojen toimijoihin, kuten urheiluun, jäisi kansallisen harkinnan varaan.**

Lasten turvallisuus on urheiluseuratoiminnan ytimessä. Kaikki toimet, jotka edistävät turvallista urheilua ja liikuntaa ja torjuvat lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa, ovat ensiarvoisen tärkeitä. Kannatamme vahvasti **suositusta** rikosrekisteriotteen tarkistamisesta myös vapaaehtoisilta sekä **kaikkia toimia, joilla rikostaustan selvittämistä myös vapaaehtoistoimijoilta voidaan edistää ja helpottaa** (mm. maksuttomuus, digitaaliset ratkaisut). Rikostaustan selvittämisen yleistyminen vapaaehtoistoiminnassa edellyttääkin ensisijaisesti kansallisia tukitoimia. Tästä syystä on hyvä, että velvollisuuden laajentaminen urheiluun jäisi kansallisen harkinnan varaan.

Vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisen velvoittamiseen sisältyviä kysymyksiä on tuotu esille Olympiakomitean aiemmassa lausunnossa https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2024-AK-17774.pdf. Lausunnossa on myös esitetty ratkaisuja ja toimintamalleja, joiden avulla mahdollisen velvoittavan lainsäädännön ei-toivotut vaikutukset vapaaehtoistoiminnalle jäisivät mahdollisimman pieneksi.

Mikäli rikostaustan selvittäminen vapaaehtoisilta tulisi pakolliseksi, joko direktiivin tai kansallisen harkinnan perusteella, sen tulee olla urheiluseuroille maksutonta ja aiheuttaa mahdollisimman vähän byrokratiaa luomalla rajapinta Suomisportin ja Oikeusrekisterikeskuksen järjestelmien välille.

Helsingissä 25.11.2024

Taina Susiluoto
toimitusjohtaja
Suomen Olympiakomitea